

PRÍKAZY PRE PRÁCU SO SÚBORMI A ADRESÁRMÍ

MAZANIE SÚBOROV A PRIEČINKOV

Teoretická časť

Na mazanie súborov slúži program *rm* (ReMove). Na mazanie prázdnych priečinkov slúži príkaz *rmdir* (ReMoveDIRectory). Neprázdne priečinky je potrebné mazať rekurzívne, t. j. pomocou programu *rm* a prepínača *-r*. Program *rm* má aj ďalšie prepínače. Superpoužívateľovi *root* sa namiesto *rm* spustí *rm -i*, ktorý sa ho interaktívne spýta, či chce naozaj daný súbor alebo priečinok zmazať. Prepínač *-i* je možné potlačiť prepínačom *-f* (force). Prepínač *-f* je ako *root* vhodné použiť v prípade, ak mažeme priečinok obsahujúci veľké množstvo súborov a podpriečinkov. Používať ho treba naozaj opatrne, už sa mnohokrát stalo, že si používateľ prihlásený ako *root* týmto spôsobom zmazal dôležité systémové súbory.

Pomôcky

Virtuálny stroj s CentOS 7 vytvorený vo *VMware vSphere*. Úloha je určená pre jedného žiaka.

Úlohy

1. Zapnite virtuálny stroj s CentOS 7 a prihláste sa do jeho grafického režimu ako používateľ vytvorený počas inštalácie, v tomto návode to bude bežný používateľ *Milan Kohut*.
2. Otvorte si pseudoterminál, v domovskom priečinku používateľa *kohut* vytvorte priečinky a v nich súbory prípadne podpriečinky podľa zadania:

Použitie tohto učebného materiálu je určené výhradne pre Duálne vzdelávanie realizované SPŠ elektrotechnickou Košice v spolupráci s Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia.

Autor: J. Ploščica
Verzia 3

Predmet: ZIL, 1. ročník
Strana 1 z 4

- prázdny priečinok *dir1*
  - priečinok *dir2* v ňom súbor *file21* a priečinok *dir21*
  - priečinok *dir3* v ňom súbory *file31* a *file32*, priečinok *dir31* a v ňom súbory *file311* a *file312*
  - priečinok *dir4* v ňom súbory *file41*, *file42* a *file43*, priečinky *dir41* a *dir42*
  - priečinok *dir5* v ňom súbor *file51*, priečinok *dir51* a v ňom súbory *file511* a *file512*
  - priečinok *dir6* v ňom súbor *file61*, priečinok *dir61* a v ňom súbory *file611*, *file612* a *file613*
  - priečinok *dir7* v ňom súbory *file71* a *file72*, priečinok *dir71* a v ňom priečinok *dir711* a súbor *file711*
  - súbory *file1*, *file2*, *file3*
3. Otvorte si aj druhý pseudoterminál, zmeňte v ňom príkazom **su root** identitu na superpoužívateľa *root*.
  4. V oboch termináloch spustíte príkaz **alias**. Všimnite si, že *root* má nastavený alias, aby sa mu namiesto *rm* spúšťal príkaz *rm -i*.
  5. Overtite si, že v oboch pseudotermináloch máte ako pracovný priečinok nastavený domovský priečinok používateľa *kohut*. Nemeňte ho.
  6. Ako *kohut* zmažte súbor *file1* príkazom **rm file1**.
  7. Ako *kohut* zmažte súbory *file2* a *file3* príkazom **rm file2 file3**.
  8. Ako *kohut* zmažte priečinok *dir1* príkazom **rmdir dir1**.
  9. Ako *kohut* sa pokúste zmazať priečinok *dir2* príkazmi:
    - rmdir dir2** – nepodará sa to, lebo *dir2* nie je prázdny
    - rm dir2** – nepodará sa to; objaví sa hláška, že *rm* sa používa na mazanie súborov a *dir2* je priečinok.
  10. Ako *kohut* zmažte priečinok *dir2* postupne. Postupujte podľa nasledujúcich pokynov:
    - a) Zmažte jeho prázdny podpriečinok *dir21* príkazom **rmdir dir2/dir21**.
    - b) Zmažte súbor *file21*, ktorý tento priečinok obsahuje príkazom **rm dir2/file21**.
    - c) Zmažte teraz už prázdny priečinok *dir2* príkazom **rmdir dir2**.

11. Ako *kohut* zmažte priečinok *dir3* rekurzívne, t. j. príkazom **rm -r dir3**.
12. Ako *root* zmažte priečinok *dir4* rekurzívne, t. j. príkazom **rm -r dir4**. Spustí sa interaktívny režim, odstránenie každého súboru a priečinka potvrdíte stlačením *y* (yes).
13. Ako *root* zmažte priečinok *dir5* rekurzívne, pre potlačenie prepínača *-i* použite prepínač *-f*, t. j. použite príkaz **rm -rf dir5**.
14. Ako *kohut* zmažte priečinok *dir6* rekurzívne, k príkazu pridajte prepínač *-i*, t. j. použite príkaz **rm -ri dir6**. Spustí sa interaktívny režim, odstránenie každého súboru a priečinka potvrdíte stlačením *y* (yes).
15. Ako *kohut* zmažte obsah priečinka *dir7*. Použite príkaz **rm -r dir7/***. Potom zmažte aj samotný priečinok príkazom **rmdir dir7**.
16. Ako *root* prekopírujte priečinok */etc* do domovského priečinka používateľa *kohut*.
17. Ako *root* chcete zmazať z domovského priečinka používateľa *kohut* priečinok *etc*. Keďže tento priečinok obsahuje veľa súborov a podpriečinkov, je potrebné spolu s prepínačom *-r* použiť aj prepínač *-f*. Použite buď absolútnu cestu, t. j. príkaz **rm -rf /home/kohut/etc** alebo relatívnu cestu, t. j. príkaz **rm -rf etc**. Nepomýľte sa a nepoužite príkaz **rm -rf /etc**, zmazali by ste si dôležitý systémový priečinok. Rovnaký účinok by mal príkaz **rm -rf etc**, ak by pracovným priečinkom bol koreňový priečinok */*.
18. Ako *root* si do jeho domovského priečinka skopírujte priečinok */home* príkazom **cp -rp /home /root**. Prepínač *-p* zaručí, že všetky skopírované súbory budú mať rovnakého vlastníka a prístupové práva ako pôvodné súbory.
19. Ako *kohut* si v jeho domovskom priečinku vytvorte priečinok s názvom *mp3*.
20. Ako *root* chcete používateľovi *kohut* vymazať priečinok *mp3*. Chcete použiť príkaz **rm -rf /home/kohut/mp3**. Pritom sa môže stať, že nechtiac stlačíte *Enter* skôr ako ste zamýšľali alebo urobíte preklep. V príkaze použite nevhodne medzeru medzi */home/* a *kohut*, t. j. použite príkaz:
rm -rf /home/ kohut/mp3.
Príkaz zmaže celý priečinok */home* a mohol by aj vypísať chybu, pretože ďalší priečinok s názvom *kohut* sa v aktuálnom pracovnom priečinku nenachádza.
21. Týmto príkazom ste zmazali celý priečinok */home*, kde majú svoje domovské priečinky a teda aj dáta ostatní používatelia. Ako *kohut* si príkazom **pwd** overte,

kde sa nachádzate. Príkaz síce vypíše správnu cestu, ale keď ako *kohut* použijete príkaz **cd** bez parametrov, dostanete chybovú hlášku, ktorá hovorí, že priečink */home/kohut* neexistuje.

22. Ako *kohut* si príkazom **ls /** vypíšte zoznam všetkých podpriečinkov koreňového priečinka. Všimnite si, že *home* medzi nimi nie je.
23. Ako *root* prekopírujte kópiu priečinka */home* na pôvodné miesto príkazom **cp -rp /root/home /**.
24. Ako *kohut* si príkazom **ls /** vypíšte zoznam všetkých podpriečinkov koreňového priečinka. Overte si, že *home* medzi nimi už je.
25. Reštartujte systém a overte, že je všetko v poriadku, t. j. prihláste sa do grafického režimu ako používateľ *kohut*.
26. V termináli zmeňte svoju identitu na *roota* a príkazom **rm -rf /root/home** zmažte kópiu priečinka */home*.